

Καλημέρα παιδιά,

σε αυτό το μάθημα θα ήθελα να σας δείξω πόσο σπουδαίο είναι το κατεξοχήν μουσικό όργανο που μαθαίνετε όλοι οι μαθητές στο σχολείο μας. Η φλογέρα. Η οικογένεια της φλογέρας ή αυλού είναι πολύ μεγάλη. Η μπάσο φλογέρα παίζει πολύ χαμηλές νότες, η τενόρο φλογέρα ας πούμε ότι παίζει μεσαίες νότες και η σοπράνο φλογέρα (**είναι αυτή που μαθαίνετε εσείς στο σχολείο**) ανεβαίνει στις ψηλές νότες της οικογένειας. Στην οικογένεια των φλογέρων υπάρχουν και άλλα είδη φλογέρων, δε χρειάζεται όμως να τα αναφέρουμε τώρα.

Πιο κάτω μπορείτε να διαβάσετε τα ακόλουθα χρήσιμα για τη φλογέρα:

1. Ιστορικές πληροφορίες, 2. Η χρήση της φλογέρας στην τάξη, 3. Περιγραφή της φλογέρας, 4. Πώς παράγεται ο ήχος

Στο τέλος αυτής της παρουσίασης σας έχω προσθέσει επτά χρήσιμα βίντεο από το YouTube. Το πρώτο βίντεο μας δείχνει πώς παίζεται η κάθε νότα στη σοπράνο φλογέρα. Στο δεύτερο βίντεο ένας εξαιρετικός δεκαπεντάχρονος εκτελεί ένα πολύ γνωστό κομμάτι κλασικής μουσικής. Στο τρίτο βίντεο η σπουδαία σολίστ Lucie Horsch, σε μικρή ηλικία, εκτελεί τον 5^ο Ουγγρικό χορό του J. Brahms. Στα τρία τελευταία βίντεο η ίδια σολίστ, Lucie Horsch, σε μεγαλύτερη τώρα ηλικία, εκτελεί με μαεστρία, μουσική ενός συνθέτη της εποχής του Μπαρόκ. Του Αντόνιο Βιβάλντι. Στο τελευταίο βίντεο η υπέροχη Lucie Horsch ερμηνεύει το κονσέρτο γκρόσο για βιολί και φλογέρα του μεγαλύτερου και πιο γνωστού συνθέτη εκείνης της εποχής, του J.S. Bach.

Τα βασικά στη φλογέρα

Ιστορικές πληροφορίες

Η φλογέρα έχει μια πλούσια και μακρά ιστορία που εκτείνεται σε 700 χρόνια. Οι περισσότερες σύγχρονες φλογέρες βασίζονται στα όργανα της εποχής Μπαρόκ, οι λεγόμενες φλογέρες Μπαρόκ τύπου. Κατά τον πρώιμο 20ο αιώνα ο δημιουργήθηκε μια φλογέρα με απλούστερο δακτυλισμό, γνωστή ως φλογέρα γερμανικού τύπου. Η βασική διαφορά είναι ο δακτυλισμός της στις νότες «Φα» και «Σιb».

Οι πρώτες φλογέρες θεωρείται ότι εξελίχθηκαν τον 14ο αιώνα. Σχεδιάστηκαν για να παίζονται είτε με το δεξί είτε με το αριστερό χέρι. Η φλογέρα ήταν πολύ διαδεδομένη τον 16ο και 17ο αιώνα, κατά τη διάρκεια της Αναγέννησης, όπου χρησιμοποιείτο για χορευτική μουσική και ως συνοδεία στο τραγούδι.

Διάφορες αλλαγές στην φλογέρα συντελέστηκαν τον 17ο αιώνα που επέτρεψαν στους Μπαρόκ οργανοπαίκτες να παίζουν δύο πλήρεις χρωματικές οκτάβες και να έχουν γλυκύτερο ήχο.

Το όργανο παρήκμασε μετά τον 18ο αιώνα και υποσκελίστηκε από το φλάουτο και το κλαρινέτο. Η φλογέρα αναβίωσε στο γύρισμα του 20ου αιώνα, αν και περιοριζόταν για εκτελέσεις αναγεννησιακού ρεπερτορίου. Η τελική αναβίωση της φλογέρας αποδίδεται στους συνθέτες σύγχρονης μουσικής που έζησαν στην Αγγλία.

Η γρήση της φλογέρας στην τάξη

Η κατασκευή της πλαστικής φλογέρας στα μέσα του 20ου αιώνα οδήγησε στην εισαγωγή αυτού του οργάνου στην τάξη της μουσικής. Οι φλογέρες έγιναν πολύ διαδεδομένες στα σχολεία, καθώς είναι ένα πολύ φθηνό όργανο και σχετικά εύκολο στη χρήση του. Ο γνωστός συνθέτης και μουσικοπαιδαγωγός Carl-Orff συνδέεται στενά με την εισαγωγή της φλογέρας στα σχολεία. Μέσα από τους τόμους του Orff, Μουσική για τα Παιδιά, μπορούμε να βρούμε μουσικά παραδείγματα που εκμεταλλεύονται τις μελωδικές δυνατότητες του οργάνου είτε ως σόλο όργανο είτε σε σύνολο μουσικής δωματίου. Η φλογέρα συνοδεύει πολύ καλά τη φωνή και τα όργανα της τάξης, ενώ ακόμη και ένας αρχάριος παίκτης μπορεί να συνοδεύσει με ένα οστινάτο ή να αυτοσχεδιάσει πάνω σε λίγες νότες.

Περιγραφή της φλογέρας

Η φλογέρα έχει τρία μέρη:

- Το άνω μέρος που ονομάζεται κεφαλή (όπου φυσάμε)
- Το κυρίως μέρος που έχει τις τρύπες και ονομάζεται σώμα
- Το κάτω μέρος που έχει την τελευταία τρύπα και ονομάζεται πόδι.

Όταν συναρμολογούμε την φλογέρα πρέπει να προσέχουμε να τη γυρίζουμε ελαφρά προς τη μία μεριά έτσι ώστε να μην είναι ευθυγραμμισμένες όλες οι τρύπες.

Σε κάποιες φλογέρες και τα τρία μέρη είναι ενωμένα σε ένα κομμάτι.

Πώς παράγεται ο ήχος

Η φλογέρα στηρίζεται στο κάτω χείλος και προσέχουμε να μην τη δαγκώνουμε. Το φύσημα περιορίζεται από ένα ξύλινο τμήμα στο επιστόμιο του οργάνου και ταξιδεύει μέσα από έναν αγωγό. Ο αέρας που βγαίνει από τον αγωγό χτυπά ένα αιχμηρό άκρο. Η διαδικασία αυτή παράγει τον ήχο. Το ορθογώνιο άνοιγμα στο μπροστινό μέρος της φλογέρας ονομάζεται «παραθυράκι». Το τονικό ύψος κάθε νότας εξαρτάται από το μήκος της στήλης του αέρα και μεταβάλλεται από τις τρύπες που υπάρχουν στο μπροστινό μέρος και την τρύπα του αντίχειρα στο πίσω μέρος του οργάνου.

Στη συνέχεια μπορείτε να παρακολουθήσετε τα βίντεο που έχω επιλέξει για εσάς. Είμαι σίγουρος ότι θα εντυπωσιαστείτε από τις ικανότητες αυτού του πολύ ωραίου μουσικού οργάνου που έχετε την τύχη να μαθαίνετε στο σχολείο μας. (Για να ανοίξει το βίντεο πρέπει να βάλετε τον κέρσορα πάνω από το link. Αυτόματα θα ανοίξει το You Tube με το επιλεγμένο βίντεο). Καλή θέαση.

1) Πώς παίζονται οι νότες στις σοπράνο φλογέρες (Sarah Jeffery)

https://www.youtube.com/watch?v=z4tLQ09_YZE

2) Vittorio Monti – Czardas (Σολίστ Mu-Chien Chen)

<https://www.youtube.com/watch?v=CwSWIZ6V6pY>

3) 5^{ος} ουγγρικός χορός του Brahms (Σολίστ Lucie Horsch)

<https://www.youtube.com/watch?v=kDRwBNP9uU4>

4) Antonio Vivaldi (Σολίστ Lucie Horsch)

<https://www.youtube.com/watch?v=5bd0ucl9AWU>

5) Antonio Vivaldi (Σολίστ Lucie Horsch)

<https://www.youtube.com/watch?v=fZ5G66XfIPw>

6) Antonio Vivaldi (Σολίστ Lucie Horsch)

<https://www.youtube.com/watch?v=T9CWDId0iHY>

7) J.S. Bach (Σολίστ Lucie Horsch)

https://www.youtube.com/watch?v=Pkv3L_MnoOo